

Innspill til ny jordbruksmelding fra Forskergruppe Dyrevelferd ved NMBU veterinærhøgskolen

Norge bør ha som mål å være ledende internasjonalt når det gjelder dyrevelferd. Det er en uttalt forventning at framtidig norsk matproduksjon skal effektiviseres for å dekke et stadig økende behov for mat, økt grad av sjølforsyning og økt konkurransevne. Det er også et økt ønske om «en grønnere» matproduksjon som innebærer løsdrift, et rikere husdyrmiljø og lite bruk av antibiotika. Effektivisering og endring av husdyrproduksjonen kan medføre alvorlige negative konsekvenser for dyrevelferden.

Vi ser følgende konkrete utfordringer som vi mener landbruksmyndighetene må ha fokus på:

- En fortsatt reduksjon av antibiotikabruken i landbruket krever at husdyrholdet foregår på en måte som ivaretar dyrehelsen og gir rom for effektive forebyggende tiltak.
- Økte krav om produktivitet kan gå på bekostning av helse og velferden til produksjonsdyr.
- Økte effektivitetskrav kan resultere i en økt arbeidsbelastning og press på gårdbrukere, og vi frykter at det på sikt kan resultere i flere og mer omfattende dyretragedier.

Vi har følgende innspill om mulige virkemidler for å sikre god dyrevelferd:

- Dyrevelferdsloven er ikke lenger unikt streng i internasjonal sammenheng, så våre konkurransefortrinn er ikke nødvendigvis selvsagte framover. Én måte å heve dyrevelferden utover lovens minstekrav er å benytte sertifiseringsordninger. Dyrevelferdssertifisering innebærer at produsenter blir betalt mer dersom de tilfredsstiller konkrete krav til dyrevelferd utover lovverket, og dyrevelferden blir vurdert ved hjelp av vitenskapelig baserte velferdsprotokoller. Dette er redskaper NMBU veterinærhøgskolen jobber med på utvikle/tilpasse til norske forhold, men ytterligere arbeid er nødvendig for å kvalitetssikre metodene. Mulighetene for å innføre sertifiseringsordninger i Norge bør vurderes, og prøveordninger iverksettes så snart som mulig.
- Psykisk sykdom ligger ofte bak alvorlige vanskjøtselsaker, og helseundersøkelser har vist at gårdbrukere har dårligere psykisk helse enn andre yrkesgrupper. Effektivisering og omstrukturering vil kunne øke presset på en allerede utsatt yrkesgruppe. Når hver røkter/gårdbruker får ansvar for et større antall dyr vil hver dyretragedie dermed også kunne bli større i omfang. Det bør være mulig å fange opp langt flere av disse sakene på et tidligere tidspunkt. Dette krever et systemisert samarbeid mellom en rekke etater; Mattilsynet, politiet, privatpraktiserende veterinærer, primærhelsetjenesten, Landbrukets HMS-tjeneste, husdyrnæringens rådgivningstjenester m.fl. Dette bør gis høy prioritet fra landbruksmyndighetene i perioden som kommer; gjennom forskning, kompetanseheving, etablering av tverrfaglig samarbeid, utvikling av forebyggende tiltak og veiledningsmateriell.

Med vennlig hilsen

Randi Oppermann Moe og Karianne Muri

Forskergruppe Dyrevelferd, NMBU veterinærhøgskolen

Institutt for produksjonsdyrmedisin, Postboks 8146 Dep, 0033 Oslo